

RESUMÉ:

- 5.6. 1956** Fru **Anna Sophie Seidelin**, Knebel, fortalte eventyret "Den lille tykke kat", der åd grøden, gryden, 5 fugle i flok, kællingen, 7 piger i dans, præsten med sin stok mm med mange hip til højre og venstre. Der faldt mange alvorlige, tankevækkende bemærkninger om kvinder og mænd, politik, grundlovsdagen, denne verden, afslutningen på livet, stort og småt.
Forstander **Gunnar Damgaard Nielsen**, Ryslinge højskole, fandt det godt, at landene er begyndt at tale med hinanden. Former og tidsformer forgår, ånden består. Vi vil fremover mærke meget mere til folk fra andre kontinenter end hidtil – de kommer for at lære om mangt og meget, herunder Kristen Kold og Grundtvig. Midt i al omskifteligheden skal vi bevare den danske folkelighed.
- 5.6. 1957** Biskop **Gudmund Schiøler**, Roskilde, fandt det mærkeligt, at mange glemmer værdien af at kunne leve et frit folkeliv, der ligesom kirkelivet bedst lever frivilligt. Indenfor den kirkelige verden overlades for meget til præsterne. Der er også brug for kirker omkring de nye byer og bydele.
Forstander **Arne Fog Pedersen**, Rødding højskole, talte om den folkelige baggrund for grundloven. Folket skal udfylde grundlovens rammer med ånd og liv. Tidligere kæmpede man hårdt om ideer og idealer, mens debatten nu mere drejer sig om økonomi. Det kan ikke nytte at være vågne udadtil, hvis vi er sløve og ligegyldige indadtil. Hver ny generation må stilles overfor sit ansvar som borgere i et frit land.
- 5.6. 1958** Forfatter **Jørgen Bukdal**, Askov, talte om forudsætningerne for grundlovens givelse, hvilket skete i lyset af nutidens omvæltninger i Frankrig. 1800-tallet var romantikkens, udviklingens og vækkelsesernes tid – og de mennesker betød opmarchen til grundloven, hvor de også tog de første stød. Nu er der mindre tillid til hinanden.
Biskop **Hans Balthasar Lind Øllgaard**, Odense, talte om menneskers ansvar overfor hinanden. Det bedst frivilligt at tage ansvar.
- 5.6. 1959** Biskop **Axel Rosendal**, København: Grundloven gav os friheden, men den er på mange måder reduceret. Vi fik også demokratiet, som ikke står fast, hvis vi ikke værner om det, samt værner menneskelivets værdi, sandheden og retfærdigheden.
Forstander **Harald Lunn Bredsdorff**, Ollerup højskole, talte også om demokrati, som kan være mange ting som folkestyre, partistyre, flertalsvælde mv. Brugte vi i stedet ordet folkestyre, ville det betyde, at folket styrer sine egne sager og føler ansvar for dem. Mennesker skal føle ansvar for opgaven, træffe afgørelser og leve med dem. Herved vokser man med opgaven.
- 15.6. 1960** Valdemarsmøde på Brøderup højskole
Forstander **Gunnar Damgaard Nielsen**, Ryslinge højskole, talte om videnskabelig og folkelig oplysning. Ingen kan leve af videnskab alene uden at miste sin menneskelighed. Videnskaben kan ikke sige sandheden om vort menneskelivs mening, ej heller lære os at skelne mellem moralske værdier eller give næring til vore sjæle. Menneskets ånd skal holdes i live, ellers bliver alt fattigt.
Valgmenighedspræst **Helge Skov**, Askov, talte om at bruge vort skøn, illustreret ved Grimms eventyr "Den kloge Hans", som altid kom galt af sted fordi han manglede sund sans og ikke anvendte sit skøn. Det er umenneskeligt ikke at bruge sin sunde fornuft. Politik skal også være sådan, at den lamindelige vælger kan sætte sig ind i sagerne.
- 5.6. 1961** Seminarirektor **Poul Hartling**, København: Grundloven borger ikke for friheden, men den giver os mulighed for at leve frit indenfor dens rammer. Friheden kan trues udefra, samt indefra ved sløvhed og dørskhed. Frihed rummer en risiko og pålægger os et ansvar og en forpligtelse.
SSV-formand **Karl Otto Meyer**, Flensborg, omtalte, at de dansksindede sydslesvigere går rodfæstede ind i fællesskabet. Den kulturelle kappestrid vil fortsætte i det storeuropæiske samarbejde (Rom-traktaten). SSV er nået til en politisk og kulturel erkendelse. Politisk set er Sydslesvig en del af Tyskland. Kulturelt kan man leve et rigt og lykkeligt liv, når man er i led med dansk fællesskab.
- 5.6. 1962** Generaldirektør **Hans Sølvhøj**, DR, København, talte om, at for mange borgere er passive, mens de ledende i praksis bliver små diktatorer. Arbejdslivet har skabt specialister, mens samfundslivet har brug for alsidige mennesker. Der mangler en bred folkelig drøftelse af problemerne, samt respekt for de folkevalgte.
Pastor **Johannes Birkedal Nielsen**, fmd. for Kirkeligt Samfund, Vejle: De danske digtere som Brorson, Kingo og Grundtvig har givet et særligt dansk svar på evangeliet.
- 5.6. 1963** Forstander **Hans Haarder**, Rønshoved højskole: Mønstret for det danske folkestyre er hentet i Grækenland, og alle skal være lige for loven. Liv er bevægelse, stilstand er død. Tyrannerne er kommunismen og katolicismen. Skolernes undervisning skal kalde på det bedste i eleverne.
Seminarielektor **Torben Dijnes**, Vordingborg: 1900-tallet skabte højskolen, grundloven, romantik, idealisme, naturalisme, brandesianisme – men blev alligevel harmoniens århundrede. Nu er alt mere kompliceret og med mere disharmoni, og der opstod diktaturer.

5.6.1956

Folkemøderne i Sydsjælland

Grundlovsmøde afholdes paa Brøderup Ungdomsskole Tirsdag den 5. Juni Kl. 15. Foredrag af Fru Anna Sophie Seidelin og Forstander G. Damgaard Nielsen, Ryslinge. Alle er velkomne. Højskolesangbogen benyttes.

P. U. V. Kr. Bruun.

Kl. 19 indbyder Skolen til Koncert af Everdrup Musikforening. — Derefter opfører Næstved Amatorscene Noel Cowards Lystspil „Snak om en Ting“, og sluttelig er der Elevsammenkomst.

Næstved Tidende 30.5.1956

Næstved Tidende den 6.6.1956:

Er vor Tids Mennesker sig deres Ansvar bevidst ?

Omtrent 550 Gæster samt Skolens Elever overværede Grundlovsmødet paa Brøderup Ungdomsskole, hvor Fru Anna Sophie Seidelin og Forstander Damgaard Nielsen talte

Præsto.

Grundlovsmødet, der Tirsdag Eftermiddag holdtes paa Brøderup Ungdomsskole havde trods det noget urolige Vejr samlet 650 Deltagere, og heldigvis var Solen trofast. Den straalende hele Eftermiddagen, saa Mødet kunde holdes i det frie i Skolens dejlige Have, hvor Frugttræerne blomstrede, og de nordiske Flag vajede.

Formanden, Redaktør Kr. Bruun, Præsto, bød velkommen og mindedes Grundlovens Givelse for 107 Aar siden.

Man sang „Kærlighed til Fædrelandet“, og derefter talte Fru Anne Sophie Seidelin, Knebel Præstegaard, paa en saa fornøjelig og interessant Maade, at hun sikkert fængslede alle sine Tilhørere.

Fruen fortalte Eventyret om „den lille tykke Kat“, der aad baade Gryden og Grøden, fem Fugle i en Flok, Kællingen, syv Piger i en Dans, Præsten med sin Stok m. m. m., og med muntre Hip til højre og venstre og med glimrende Karakteristiker af alt det, Katten aad, gennemgik hun Eventyret. Der faldt mange alvorlige, rammende og tankevækkende Bemærkninger om Kvinder og Mænd, om Grundlovsdagen og Politik, om denne Verden og om Afslutningen paa Livet om stort og smaat i Dagliglivet og om mange andre Ting.

Det var et Causeri, men et Causeri med et alvorligt Indhold, og selv om Emnerne faktisk var mange, bunket sammen i et Foredrag blev de i korte Glimt med enkelte Eksempler belyst bedre end de ofte bliver i lange Taler.

Foredraget unddrager sig dog et egentlig Referat.

Efter en kort Pause og Sangen „Skal atter vi til Foraars naa“ talte Forstander Damgaard Nielsen, Ryslinge om

Vort fælles Møde med en ny Tid.

Noget af det bedste, vi har oplevet i den sidste Tid, sagde Forstanderen, er det, at vi er kommet til at snakke sammen over Grænserne. Man kan mene, hvad man vil om Magthaverne i Kreml, men de vil da i hvert Fald snakke med os andre, og vi maa jo naa dertil, hvis det skal gaa vor Jord vel, at vi lærer at leve sammen i Fred.

— De ydre Former vi er vant til at betragte som bestaaende, er ikke mere bestaaende. Meget mere end før er blevet omskifteligt. Men noget er bestaaende.

Alt, hvad der er af Aand, bestaar. Former og Tidsformer forgaar, men Aanden bestaar.

Vi maa ikke kassere de Værdier, der har betydet noget for os. Grundtvig sang om Aanden, og hans Sange vil Slægterne blive ved syngende i Aartier fremefter.

De Mennesker, der er af Aand, beder til Gud, fordi han selv er Aand.

Det omskiftelige er hele vor globale Situation. Menneskeheden skal tilpasses nye Situationer og finde sig til Rette med den Frigørelsesproces, der er i Gang. Den hvide Mand er ikke mere Verdens Herre. De farvede Folk rykker frem og vil tage deres Plads i Solen. Overalt findes en social Revolution. Jordfordelingen er aktuelt i alle de underudviklede Lande, og herhjemme møder vi stadig Repræsentanter for de farvede — unge Mennesker, der rejser Verden rundt for at lære og indsuge, saa de kan give deres Videns videre til deres Hjemland. Hos os kommer de jo bl. a. for at

høre og lære om Kristen Kold og Grundtvig. Jo, der er meget, der er omskifteligt i vore Dage, men midt i al Omskifteligheden skal vi bevare vor danske Folkelighed.

Vi skal tage Arv og Gæld fra vore Fædre. Vi maa aldrig afskære Forbindelsen med vort Folks Sjæl. Vi maa tage Medansvaret for Demokratiets Sag.

Og vi kan ikke tænke isoleret, men maa have et Samarbejde og saa med andre Folk.

Spørgsmaalet er saa, hvordan vi røgter vor Opgave.

Er vi vort Ansvar bevidst ?

Skammer vi os ikke over den Menneskehed, der har ladet to Verdenskrige gaa hen over Jorden ?

Mange gør det, og de spørger: Hvad faar vi ud af den Tilværelse, hvor vi nok har faaet højere Løn og mere Fritid — vi har jo dog ikke det, hvortil vi aandeligt talt kan hælde vort Hoved.

Der er en Hunger efter aandelig Indhold hos flere og flere Mennesker. Hos de unge snakkes der ikke altid Erhverv og Fag, men de søger ind i Stilheden, og mange siger som Jacob: Jeg slipper dig ikke Herre, før du velsigner mig.

— Det alvorlige og gode Foredrag, der paahørtes med Interesse af den store Forsamling, hilstes med stærkt Bifald, og efter at Formanden havde takket baade de to Talere og Hr. og Fru Greve sluttede Mødet med, at man sang „Udrundne er de gamle Dage“.

Taler 1: Fru Anna Sophie Seidelin, Knebel
http://da.wikipedia.org/wiki/Anna_Sophie_Seidelin

Taler 2: Forstander Gunnar Damgaard Nielsen, Ryslinge højskole
<http://fynhistorie.dis-danmark.dk/node/26289>

513 betalende voksne deltagere a' 2,00 kr.

5.6.1957

Folkemøderne i Sydsjælland

Grundlovsmøde afholdes paa Brøderup Ungdomsskole Onsdag den 5. Juni Kl. 16 prc. Foredrag af Biskop Schiøler, Roskilde, og Forst. Arne Fog Pedersen, Rødding Højskole. Alle er velkomne. Højskolesangbogen benyttes. P. U. V.

Kr. Bruun.

Kl. 19,15 indbyder Skolen til Koncert af Everdrup Musikforenings Orkester, og derefter er der Elevsammenkomst.

Næstved Tidende 1.6.1957

Taler 1: Biskop **Gudmund Schiøler**, Roskilde
<http://www.gravsted.dk/person.php?navn=gudmundschiøler>

Taler 2: Forstander **Arne Fog Pedersen**, Rødding højskole
http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Samfund,_jura_og_politik/Myndigheder_og_politisk_styre/Kirkeminister/Arne_Fog_Pedersen

401 betalende voksne deltagere a' 2,00 kr.

Næstved Tidende den 6.6.1957

Er vi vaagne overfor vort kristne og folkelige Ansvar?

Over 500 Mennesker hørte Biskop Schiøler og Forstander Fog-Pedersen ved Grundlovsmødet paa Brøderup Ungdomsskole.

DET noget urolige Vejr gjorde, at Grundlovsmødet, der Onsdag Eftermiddag holdtes paa Brøderup Ungdomsskole, maatte henlægges fra Skolens smukke Have til den store Gymnastiksal, og her lykkedes det, da Scenen blev taget i Brug, at skaffe Plads til de godt 500 Tilhørere. Det blev et godt Møde med manende Ord om baade det kristelige og folkelige Ansvar.

Problemer, der brænder paa.

Formanden for Udvalget for Folkemøder i Sydsjælland, Red. Kr. Bruun, Præstø, bød velkommen „og efter Sangen »Frihed er det bedste Ord“, talte Biskop Gudmund Schiøler, Roskilde, der bl. a. sagde:

Det skulde være en Selvfølge, at vi stadig fejrer Grundlovsdagen som en folkelig Frihedsdag, men mærkeligt er det, at mange af og til glemmer, hvilken Værdi det har at kunne leve et frit Folkeliv.

Vi skulde stadig minde hinanden om, at vi er et frit Folk og om det Ansvar, som følger dermed. Det har gjort et stærkt Indtryk paa mig i den sidste Tid, at møde Mennesker, der er kommet fra Lande, hvor det frie Folkeliv ikke kunde udfolde sig.

Ved en Grundlovsfest vil man gerne tale om det, der brænder paa, men er der Problemer, der brænder paa hos os? Der maa jo være andre Ting, der har vor Interesse, end de materielle Vilkaar. - Paa en Maade kunde vi godt misunde det indiske Folk, der skal arbejde sig op, eller andre Folk, der skal stride for at faa Lov til at leve som Kristne.

Hos os har vi ikke de store Problemer ind paa Livet af den Art, idet vi baade har gode materielle Kaar og Frihed til at leve vort aandelige Liv, men alligevel maa vi kæmpe for det, vi har, fordi det saa let kan smuldre væk for os.

Der er en meget nøje Forbindelse mellem vor Kristentro og vort Folkeliv.

Det er sagt til os: Gaa ud i Alverden og gør alle Folskeslag til mine Disciple, og deri ligger jo, at Folkene er forskellige. Arven er anderledes hos andre Folk, end hos os. Gamle Forestillinger som f. Eks. Kastevæsenet i Indien maa udryddes, for at der virkelig kan blive Frihed. Naar man skal gøre et Folkeslag til kristne Mennesker, sker det ikke ved Tvang - det bliver da hverken til virkelig Frihed eller virkelig Tro.

Hver Gang, der er kommet en Fornylse i vort Folke- og Kirkeliv, er det ikke sket ved Magtbud eller Forordninger, og mon vi er helt klar over, hvad det har betydet for det danske Folk, at det kristne Evangelium her er forkyndt frit i over 1000 Aar.

Der er ikke noget, der er fæstnet i en Lov, som kan leve

længere, end det lever i Folkets Bevidsthed.

Den danske Folkekirke kan stort set ikke ønske sig bedre Kaar, end den har, men hvordan tager man imod de Gaver, Kirken har at bringe: Forkyndelsen, Daaben og Nadveren?

Hvad med den kristelige Oplysning.

Det er vist moderne at kritisere de Vækkelsesbevægelser, der har været i vort Folk - det bliver sagt, at de har lukket sig inde i smaa snævre Cirkler. Jeg tror, det er en stor Uret at dømme saaledes.

Der er en Fare ved alle Bevægelser, men jeg er sikker paa, at gennem disse Bevægelser har Mennesker følt et Ansvar og følt, de havde noget at røgte.

Og netop i Dag maa vi sukke under, at saa faa vil tage et Ansvar, saa de overlader det hele til Præsterne.

Der kan være Præster, som vil klare det hele, men det er sikkert faa, og hvor de findes, bør de have at vide at andre ogsaa har en Opgave og et Ansvar.

Dette bør heller ikke begrænses til Menighedsraadene, men alle Kristne skulde tage et Ansvar.

Hvorledes staar det egentlig til med den kristelige Oplysning i vort Folk!

Jeg ved, at det mange Steder staar meget ringe til, og dette faar jeg mange afskrækkende Eksempler paa. De Præster, der har Civilundervisning blandt Soldaterne, og de, der har Konfirmander, kan tale med om, hvor slet det staar til med den kristelige Oplysning.

Dette er ikke noget, der kan rettes paa ved at bygge nye, flotte Skoler. Det kan kun blive anderledes ved, at hele Menigheden tager et Ansvar. Lærerne i Dag er ikke ringere end tidligere, men de mangler Støtte fra Menigheden. Far og Mor maa ære Kristendom og vise Børnene, at det er noget, der betyder noget for dem.

Jo, der er noget at slaas for i Dag, og den, man skal slaas mest med, er maaske sig selv.

Jeg tror heller ikke, vi i Dag giver Agt paa den Befolkningsforskydning, der finder Sted. - Mange, der sidder i Tryghed ude paa Landet i faste kirkelige Rammer, kender ikke, eller i hvert Fald for lidt paa at der bør Tusindvis af Mennesker i Byerne og i Omegnen af disse uden at have nogen Kirke at søge til.

Naar der vokser nye Kvarterer op, siges der altid: Nu maa vi have en Skole, men hvor hører man, det bliver sagt: Nu maa vi have en Kirke.

Mange har ikke forstaaet, at dette er en Livsnødvendighed, hvis vor Kirke stadig skal være en Folkekirke.

Jo, der er stadig noget at kæmpe for af de Mennesker, der føler et Ansvar, og det er lovtigt ikke noget, der er saa godt for os som at føle netop, at vi har et Ansvar. Det giver Løvet Indhold og Mening.

Saa sang man »Jeg elsker de grønne Lunde«, og derefter talte Forst. Arne Fog-Pedersen, Rødding Højskole, om

den folkelige Baggrund for Grundloven.

Forstanderen udtalte bl. a.:

Det er jo saadan, at ikke bare Penge, men ogsaa Ord devalueres, og et Ord, der er devalueret, er Ordet folkeligt.

Noget folkeligt er ikke blot noget populært, som alle kan begribe, og det kunde maaske være værd at overveje, hvad Folkelighed egentlig er.

I Napoleonskrigenes Kølvand i forrige Aarhundrede oplevede vi en folkelig Rejsning: en folkelig Bevidsthed og et Krav om at være med i Styret af Folkets Anliggender.

Ogsaa i vort Aarhundrede har vi oplevet de store folkelige Rejsninger. Vi har haft vældige Revolutioner og to Verdenskrige. - Vi oplever Kolonipolitikens Fallit med stærke Frihedsbevægelser blandt de farvede Folk. Det er et Tideherv, en Atomtid. Det blev under Forhandlingerne om den ny Grundlov af Statsminister Erik Eriksen fremhævet, at Grundloven er en Rammelov for det folkelige og politiske Liv.

Man kan give en saadan Rammelov, men det er dig og mig, der skal fylde Rammen med Aand og Liv.

Der er et nøje Afhængighedsforhold mellem Grundloven og det folkelige Oplysningsarbejde. - Grundtvig formede sit Syn paa dette Arbejde og Folkehøjskolen, og her paa Sjælland tog man først Sagen i egen Haand og valgte et stort Antal af Bondevennerne ind i den grundlovgivende Rigsforsamling.

Kravet om den folkelige Medleven er det samme i Dag som i forrige Aarhundrede, selv om Vilkaarene er anderledes.

Den folkelige Baggrund maa være til Stede.

Den folkelige Baggrund for det politiske Arbejde maa altid være til Stede. Enkelte klager over, at den politiske Interesse er mindre i Dag end omkring Midten af forrige Aarhundrede, men jeg ved, at det ikke er rigtigt.

Vi er altid tilbøjelig til at se Fortiden i Rosenlys: Dengang jeg var Pige, var der Piger til. - Vi

skal ikke altid holde Fortiden frem, men det er selvfølgelig rigtigt, at dengang kæmpede man mere om Ideerne og Idealer. Nu tales der paa Vælgermøderne næsten kun om økonomiske Spørgsmaal og ofte er det anvendt Nationaløkonomi, der drøftes i Politikk. Statsbudgetterne er med Aarene steget ganske kolossalt, men de er jo steget, fordi der stadig kræves og kræves af Staten.

Folkestyret kan tabe både paa den ydre og indre Front, og det kan ikke nytte, vi er vaagne overfor de udenrigspolitiske Farer, hvis vi bliver gjort sløve og ligegyldige for de indre Farer.

Vi trænger til en indre Selvbesindelse paa det Ansvar, vi har for den folkelige Baggrund. Folkestyret kan godt gaa til Grunde ind ad til, selv om vi sejrer ud ad til.

Spørgsmaalet maa være: Hvad kan vi gøre for at faa Selvbesindelse og Selvtænkning frem hos de unge? Det er nødvendigt, at hver eneste ny Generation stilles over for sit Ansvar som Borgere i et frit Land.

De to gode Foredrag paahørtes med stor Interesse, og efter at Formanden havde takket de to Talere, og Forst. Greve og Frue for Husly paa Skolen, sluttede Mødet med, at man sang »Et jævnt og muntert virksomt Liv paa Jord«

Efter en Spisepause var der en udmærket Koncert af Everdrup Musikforenings Orkester og derefter var der Elevsammenkomst.

5.6.1958

Folkemøderne i Sydsjælland

Grundlovsmøde afholdes paa Brøderup Ungdomsskole Torsdag den 5. Juni Kl. 15 præ.

Foredrag af Biskop Øllgaard, Odense, og Forfatteren Jørgen Bukdahl, Askov. Alle er velkomne. Højskolesangbogen benyttes.

P. U. V.
Kr. Bruun.

Kl. 19 Koncert af Everdrup Musikforenings Orkester og derefter Elevsammenkomst.

Næstved Tidende 30.5.1958

Taler 1: Biskop **Hans Balthasar Lind Øllgaard**, Odense

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kirke_og_tro/Biskop/H.%C3%98llgaard

Taler 2: Forfatter **Jørgen Bukdal**, Askov

http://da.wikipedia.org/wiki/J%C3%B8rgen_Bukdahl

280 betalende voksne deltagere a' 2,00 kr.

Næstved Tidende den 6.6.1958:

Grundlovsmødet paa Brøderup Ungdomsskole

To forskellige Foredrag om Forudsætningen for Grundlovens Givelse og om Menneskers Ansvar over for hinanden

Præsto, Fredag.

Grundlovsmødet, som Udvalget for Folkemøder i Sydsjælland Torsdag Eftermiddag holdt paa Brøderup Ungdomsskole, havde trods det kølige Vejr og en enkelt lille Regnbyge, trods Travlheden i Roerne og trods Dyrskue m. v. samlet god Tilslutning, men Mødet maatte holdes i Gymnastiksalen, der fyldtes til sidste Plads.

Formanden for Udvalget, Red. Kr. Bruun, Præsto, bød velkommen til Talerne og de godt 350 Tilhørere, og derefter holdt Forfatteren Jørgen Bukdahl et levende og inspireret Foredrag om

Forudsætningen for Grundlovens Givelse

Han indledte med nogle Bemærkninger om den Skygge, den sidste Tids Begivenheder i Frankrig, Demokratiets Moderland, havde kastet over Grundlovsdagen.

Men der blev jo i vore Dage foretaget megen Revision og læst megen Korrektur over det, der var øket i det 19. Aarhundrede, og denne Kritik og Revision skabte Forvirring og Fortvivlelse i mange Sind.

Det 19. Aarhundrede kunde kaldes Romantikens Aarhundrede, men ogsaa Udviklingens, og i vor Tid var Udviklingen gaaet saa vidt, at vi kunde skabe en Atom-bombe, men ikke et Sindelag, saa vi kunde undlade at kaste den.

Den Tillid, der herskede i forrige Aarhundrede, var nu afløst af Mistro og Bitterhed, og dette havde vi faaet i Stedet for Drømmen om Gyldenaaert, Tusindaarsriget og den store Forbrødring.

Det 19. Aarhundrede var Vækkelsens Aarhundrede, der blev præget af Mænd som Grundtvig, Henrik Steffens, Brødrene Ørsted, St. St. Blicher o. m. a., og da havde vi ogsaa de store gudelige Vækkelser.

Bukdahl skildrede Vækkelsernes Gang over Fyn, Sjælland og Jylland og omtalte en Række af Vækkelsens Mænd: De stærke Jydernes Fører Peter Larsen Skræppenborg, Rs. Sørensen, Søren Nørreskov og flere andre.

Disse Folk rejste Spørgsmaalet:

Kommer det dig ved?

Og de blev ved at spørge, indtil Folket vaagnede, og havde de ikke spurgt, og havde de ikke betalt og lidt for Kampen, havde vi ingen Grundlov faaet, og saa havde vi heller ikke kunnet holde Grundlovsmøde i Dag. Det gudelige Vækkelse blev Forløberne for den folkelige Frihed. Igennem dem rejstes Kampen mod Overklassen og Autoritetsvældet. De Folk betød Opmarchen og tog det første Sted. De betalte det, der i Reglen skal betales, hvis Friheden skal bestaa.

De Strømninger, der dengang skabtes, betød, at vi i Dag ikke holder Fest for nogle Paragraffer, men for det Liv og Indhold, der er bag disse Paragraffer.

Men samtidig med de gudelige Vækkelser herhjemme kom den nationale Vækkelse i Grøn-selandet. Man blev klar over Mod-sætningen mellem Dansk og Tysk, og Peter Hjort Lorentzen talte dansk og vedblev at tale dansk. Da Sønderjylland vaagnede nationalt, fik vi Grundlovens anden Kilde, idet de nationale fra Grøn-selandet mødtes med de liberale fra København. Alt dette bragte Grundloven af 1849 i Hus, og den var underbygget af hele den folkelige Udvikling - og alt, hvad Fædre har kæmpet, og Mødrene har grædt, har holdt, fordi der var Reserver bagved.

- Der er jo kun een Jørgen Bukdahl i Danmark. Han har sin egen Facon, og trods det, at han nu er højt oppe i Aarene, var der et Sus af Aand, Begejstring og Idealisme bag hans Ord, saa Foredraget greb Tilhørerne meget stærkt. Hans muntre, rammende Bemærkninger, hans Sidespring og aktuelle Udfald kan ikke gengives - men det er sikkert, at hans Tale blev en Oplevelse for Tilhørerne.

Saa var der en lille Pause, og

efter Sangen »Menneskelivet er underligt«, holdt Biskop Øllgaard, Odense, et dybt alvorligt Foredrag om

Menneskers Ansvar over for hinanden

Paa sin stiftfærdige, men alligevel myndige Maade talte Biskoppen saaledes, at hans Ord trængte ind og ramte, og de vil uden Tvivl hos mange give Stof til Eftertanke i den kommende Tid.

Biskoppen sagde bl. a.:

Paa et af de første Blade i Bibelen fortælles om Kain og Abel, og dér lyder Guds Spørgsmaal: Hvor er din Broder Abel? Det blev besvaret af Kain: Skal jeg være min Broders Vogter? – Og saadan lyder mange Menneskers Svar ogsaa i Dag. Vi vil ikke erkende det Ansvar, vi har over for andre, men inderst inde véd vi jo godt, at vi har dette Ansvar. Vi véd, at Børn og unge paavirker hinanden i god eller daarlig Retning, og der kan nævnes mange Eksempler paa, hvorledes enkelte Mennesker har præget deres Sogn og deres Egn. Dermed er de ogsaa med at præge Udviklingen i vort Land.

Vi saa det f. Eks. i Besættelsestiden, hvorledes mange unge dengang følte deres Ansvar, og netop derfor blev de medbestemmende for Udviklingen. Det kan lyde meget kønt med et kollektivt Ansvar, men det, der virkelig betyder noget, er, naar Mennesker tager et personligt Ansvar.

Naar Mor og Far fra et fattigt Hjem sætter et af de ældste Børn til at passe de mindre, saa forpligter dette Paabud og gør, at Barnet føler det rent personlige Ansvar, men vi kan kun paa rette Maade føle Ansvaret, naar vi frivilligt paatager os det. Vil man tvinge os til at tage Ansvaret, gaar det ikke. Saa lukkes der af for det hele. Det er set mange Gange i Kirkens Historie. I Diktaturlandene tales meget om Ansvar, men dér kombineres det med Magt, og det maa vi protestere imod.

Ansvaret og Frihed hører sammen

Biskoppen nævnte flere Eksempler fra Bibelen og sluttede med at sige:

Guds Tilgivelse til os og vort Ansvar over for vor Broder hører uløseligt sammen. Vi har intet andet at gøre end at vende os til Gud og bede om hans Naade og Tilgivelse, og den faar vi med Tilføjelsen, som Peter fik den af Jesus: Saa vogt mine Faar.

Red. Bruun takkede for de to gode Foredrag, og ligeledes takkede han Forstander Greve og Frue for gæstfri Modtagelse paa Skolen, hvorpaa Mødet sluttede med, at man sang »Paa Jerusalem det ny«.

Om Aftenen gav Everdrup Musikforening en udmærket Koncert, og derefter var der Elevsammenkomst.

5.6.1959

Folkemøderne i Sydsjælland

Fredag den 5. Juni Kl. 15 præ. afholdes Grundlovsmøde paa Brøderup Ungdomsskole. Foredrag af Biskop Rosendal, København, og Forstander Harald Bredsdorff, Ollerup. - Alle er velkomne. - Højskolesangbogen benyttes.

P. U. V.

KR. BRUUN

Kl. 19 Koncert af Everdrup Musikforenings Orkester. Derefter Elevsammenkomst.

Næstved Tidende 30.5.1959

Taler 1: Biskop **Axel Rosendal**, København

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kirke_og_tro/Biskop/Axel_Rosendal

Taler 2: Forstander **Harald Lunn Bredsdorff**, Ollerup højskole

http://www.hannet.dk/Rapporter/aner_familie_slaget/14612.html

360 betalende voksne deltagere a' 2,00 kr.

Næstved Tidende den 6.6.1959:

Ordet Demokrati maa ikke blive en tom Glose

Vi maa alle have Tjenersindet og Kærlighedens Evangelium for Øje, hvis vi vil værne vort Demokrati

Præsto.

I straalende Sol og fint Sommervejr holdtes Fredag Eftermiddag det aarlige Grundlovsmøde paa Brøderup Ungdomsskole, og ligesom tidligere Aar blev det et godt Møde, hvor Biskop Axel Rosendal og Forst. Harald Bredsdorff, Ollerup, holdt to fortrinlige Foredrag, der begge drejede sig om vort Demokrati.

Formanden for Folkemødeudvalget i Sydsjælland, Red. Kr. Bruun, Præsto, bød velkommen til Talerne og de ca. 500 Mø-

dedeltagere, og efter en Sang talte Biskop Axel Rosendal, der bl. a. sagde:

Vi kan i Dag fejre et Slags Jubilæum, idet det er 110 Aar siden, vi fik vor Grundlov, og vi kan da spørge, hvad Grundloven egentlig gav.

Almindeligvis siges det, at den gav os Friheden, men den absolutte Frihed har kun eksisteret dengang, Adam var skabt.

Saa snart Eva kom til, blev Friheden reduceret med 50 pCt., og senere er den reduceret meget, meget mere ved Love, Forordninger og de mange Mennesker, vi lever imellem.

Principielt har vi vor Frihed, men vi ved jo godt, at saa snart vi vover os ud mellem andre, er Friheden beskaaret.

For 110 Aar siden fik vi Lov til at tale med om Forholdene, og vi maa huske, at Kernepunktet i Grundloven var, at Demokratiet - Folkestyret blev knæsat.

I det gamle Rom, og Athen kendte man ogsaa nok en Slags Demokrati, men de mange Tusinde Slaver og de andre arbejdende Klasser havde intet at sige. Det var faktisk kun en lille Overklasse, der bestemte alt.

Og naar vi i Dag er naaet videre, skyldes det mere end noget andet den ene, der kom til Jorden og lærte os om Kærlighedens Evangelium.

Han er bag alt i Naturen og Historien, og han elskede ogsaa de smaa og ringe.

Men i Dag er det dødsens farligt, hvis Ordet Demokrati kun bliver en tom Glose.

Jeg ved godt, at mange fortæller, at de er kedde af al den Snak om Demokrati, men jeg staar her i Dag først og fremmest for at sige til Dem,

at Demokratiet ikke staar fast, hvis vi ikke værner om det.

Tre Ting er Forudsætningen for Demokratiet.

Det første er Menneskelivets Værdi. Vi har jo desværre ofte set, hvorledes Mennesker trædes i Støvet. Jeg ved godt, at der ud over alle Grænser sker en Forkæylelse af Born og unge, og der skal vi passe paa ikke at gaa forvidt, men selv om de sociale Forpligtelser er dyre, kunde ingen af

os dog tænke ikke at beskytte Børn, syge og gamle.

Vi maa ogsaa værne Sandheden. Der er saa megen Løgn i Verden, og ingen kan vel sige sig fri for at have løjet, men vi maa huske, at Sandheden hører til de absolutte Krav, og at den er en af de Forpligtelser, der ikke maa afvises.

Den tredje Ting er Retfærdigheden.

Vi staar hver Dag over for et Valg mellem godt og ondt, og det er afgørende for os, hvorledes vi benytter Tingene.

Vi ved godt, at f. Eks. baade Radioen, Flyvemaskinerne og Atomet kan bruges snart i det ondes og snart i det godes Tjeneste.

Her er tændt tre Lys og Ledestjerner, og det er gjort af ham, til hvis Ære de mange smaa hvide Kirker er rejst.

Han lærte os, at alt, hvad vi vil, at Mennesker skal gøre mod os, maa vi ogsaa gøre mod dem.

Kristendommen har malet os Tjeneridealet for Øje, og Tjenersindet maa baade Flertallet og Mindretallet have, hvis vi vil værne vort Demokrati.

Efter en Pause og Sang talte Forst. Harald Bredsdorff, der ogsaa som sit Emne havde valgt Demokratiet.

Demokrati kan være mange Ting

Jeg er, sagde Forstanderen, personlig noget skeptisk over for Demokratiet, for det kan være mange Ting: Folkedemokrati, Parti-styre, Flertalsvælde o. m. a.

Demokrati er jo ogsaa Ilge som f. Eks. Humanitet, Popularitet og Liberalitet et fremmed Ord, der ikke hører hjemme i vort Sprog.

Naar man derfor spørger, om Demokratiet er værd at opretholde, maa vi, inden vi giver Svaret, vide, hvad der tales om.

Noget andet var det, hvis der blev sagt Folkestyre.

I det Ord ligger, at Folket styrer sine egne Sager og føler Ansvar for Skole, Kirke og de mange andre Ting.

Jeg ved godt, at der ogsaa i saa Tilfælde vilde blive grebet fejl, men gør der ikke ogsaa det nu, hvor vi almindelige Mennesker kun faar Lov at afgive vor Stemme, og hvor derefter nogle faa politiske Ledere og Embedsmændene i Centraladministrationen ordner Resten?

Mon ikke den gamle Ordning med Bystævner, Herredsting og Landsting var mere Folkestyre end det, vi har i Dag.

Det, det gælder om, er, at Mennesker føler et Ansvar over for Opgaven og faar Lov at leve med og træffe Afgørelser.

Vi skal føle et Kald til Medleven. Under de enevældige Konger blev Folket sat uden for det, og derfor blev det usselt og svagt, men det er en Kendsgerning, at Mennesker vokser med Opgaven.

Den store Fare i vor Tid er, at vi spejder efter Fremskridt og Udvikling uden om os selv — efter den nyeste Bil og den hurtigste Flyvemaskine,

men vi glemmer, at det er inden i os selv, at Fremskridtet og Udviklingen skal ske.

Det vigtigste er ikke at have de flest mulige materielle Goder, men at føle sig som frie medansvarlige Mennesker — saadanne som føler, det bruser og stormer om dem. De vil være det bedste Værn for vort Demokrati.

Begge Foredragene hilstes med hjerteligt Bifald, og efter at Formanden havde takket begge Talerne og Forstander Greve og Frue for smukt og godt Arrangement i Skolens dejlige Have, sluttede Mødet med en Sang.

— — —
Derefter var der Spisepause, og om Aftenen gav Everdrup Musikforenings Orkester en udmærket Koncert, hvorpaa Dagen sluttede med en fornøjelig Elevsammenkomst.

15.6.1960 Valdemarsmøde**Folkemøderne i Sydsjælland**

Onsdag den 15. juni kl. 15 præ. afholdes Valdemarsmøde paa Brøderup Ungdomsskole. Foredrag af valgmenighedspræst Helge Skov, Askov, og forstander Damgaard Nielsen, Ryslinge. Alle er velkomne. Højskolesangbogen benyttes. Te, øl og sodavand faas paa skolen til medbr. mad.

P. u. v.
Kr. Bruun.

Kl. 19 koncert af Everdrup kor- og musikforenings orkester. Derefter elevsammenkomst.

Næstved Tidende 9.6.1960

Taler 1: Valgmenighedspræst **Helge Skov**, Askov

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kirke_og_tro/Biskop/Helge_Skov

Taler 2: Forstander **Gunnar Damgaard Nielsen**, Ryslinge højskole

<http://fynhistorie.dis-danmark.dk/node/26289>

210 betalende voksne deltagere a' 2,00 kr.

Næstved Tidende den 16.6.1960:

Valdemarsmødet paa Brøderup ungdomsskole

Forstander Damgaard Nielsen om den videnskabelige og folkelige oplysning og pastor Helge Skov om vort skøn og den sunde fornøft.

Valdemarsmødet, der onsdag eftermiddag holdtes paa Brøderup ungdomsskole i stedet for det aarlige grundlovsmøde, havde samlet godt 300 tilhørere, og disse fik en god og udbytterig eftermiddag.

Formanden for udvalget, red. Kr. Bruun, Præstø, bød velkommen til tilhørere og talere, og efter sangen »Danmark i tusind aar« talte forstander Damgaard Nielsen, Ryslinge, om

VIDENSKABELIG OG FOLKELIG OPLYSNING

Vi er, sagde forstanderen, blevet meget dygtige i vor tid, man kan næsten sige djævelsk dygtige, men vi er ikke dygtige nok til at faa noget godt og velsignet ud af vor dygtighed.

Den folkelige oplysning begynder faktisk den dag, vi aabner vore øjne første gang, og den kan vedvare, til vi lukker øjnene sidste gang.

Nogle sværger til videnskaben alene, men det er en misforståelse at tro, at vi kan bevare den kristne moral uden at have den kristne tro. Naar vi ødelægger roden, vil toppen ogsaa visne.

Videnskaben former jo i stigende grad tanker og følelser, og derfor skal vi være paa vagt.

Ingen kan leve af videnskab alene uden at miste sin menneskelighed. Vi vil gerne erkende og anerkende videnskabens store, dybt indgribende betydning, men vi maa ogsaa til at klare os, hvad videnskaben ikke formaar.

Forskningen har naaet meget, og det er grundlaget for hele vort materielle liv. Den har hjulpet os fremad, som den formentlig vil hjælpe Asiens og Afrikas sultende millioner frem, og det skal vi staa ret for og yde vor anerkendelse.

Men der er 3 ting, videnskaben ikke kan.

Den kan ikke sige os noget om, hvad aand og sjæl er, ikke sige os sandheden om vort menneskelivs mening.

Den kan heller ikke lære os at skelne mellem moralske værdier, og endelig kan den ikke give os næring for vore sjæle.

Fridtjof Nansen har sagt: Videnskaben er kold, og jeg længes sa usigeligt efter varme.

Det moderne menneske af i dag er jo ved at blive blændet af sine egne erobringer. Selvfølgelig skal eleverne baade lære sprog, botanik og zoologi, det ville være helt urimeligt andet, men det er nu alligevel mennesket af aand, der skal holdes i live, ellers bliver alt fattigt.

Menneskelivet er en stor valplads, hvor ondt og godt, mørkt og lyst kæmper, men det skelner videnskaben ikke imellem — det gør kun aanden og sjælen.

Indre Missions formand sagde engang til videnskaben: Hvad har I egentlig tænkt at gøre ved det onde?

Vi skal huske, at vi ikke bare er bundet til naturlove, men at vi ogsaa er bundet til aandslove.

Vi er bundet til vor næste, til vor egen samvittighed og til vor gud. Det at være menneske er at vælge i hvert fald delvis frihed, men dermed følger ogsaa et ansvar, som vi ikke kan løbe fra.

Og jo stærkere, vi erkender vort ansvar, des stærkere maa vi ogsaa erkende vor skyld og vor brøde.

Hvad folkelig oplysning er, kan jeg bedst udtrykke med Kristen Kolds ord: Det djævelske skal forsages — det dyriske beherskes — det guddommelige modtages, saa vil det menneskelige blive oprejst.

En fransk krigsflyver sagde: Det største problem er at gengive mennesket dets aandelige betydning, men det sker kun i samfundet med Jesus Kristus.

Man sang »Hvad solskin er for det sorte muld«, og efter en kort pause talte valgmenighedspræst Helge Skov, Askov, over emnet

TØR VI BRUGE VORT SKØN?

Pastor Skov indledede med at fortælle et eventyr af Grimm om den kloge Hans, der altid kom galt af sted, fordi han manglede sund sans og ikke anvendte sit skøn i en given situation.

Det gælder om at se situationen i sin helhed og at se forholdene som de er for et andet menneske, hvis man skal hjælpe dette.

Skønnet er ikke noget, man kun skal gribe til, hvis man ikke ved bedre — det er ikke et surrogat for viden. Skønnet er ikke en erstatning for oplysning og kundskab. Den sunde fornuft eller skønnet kan ikke erstattes af noget som helst andet.

Der er noget latterligt ved at se tingene trække af med mennesker, som f. eks. fjernsynet, der

helt bjergtager mennesker i hvert fald for en tid.

Der kan siges mange smukke ord om mennesker, der trofast lyster og følger en ordre, hvor meningsløs denne end er, men det er meningsløst at gaa videre efter ordren, hvis det strider imod sund fornuft.

Det er umenneskeligt ikke at bruge sin sunde fornuft, og jeg har en fornemmelse af, at mennesker i vor tid regner og regner ligegyldigt, hvor tosset facit man end kommer til. De, der regner, glemmer at tage skønnet og den sunde fornuft i brug.

Vi har ladet os imponere af sagkundskab og specialisterne, saa vi glemmer at lade skønnet være dommer. Sagkundskaben og specialisterne skal kun være raadgiver og vejleder, men vor egen sunde fornuft skal være den afgørende faktor.

F. eks. skal vi ikke lade lærerne og myndighederne afgøre, hvordan undervisningen og skolebøgerne bør være. Mange er for

lade og dovne til selv at tage stilling til spørgsmaalene, og de slaar sig saa til taals med, at det klarer sagkundskaben, men hvis min sunde sans siger mig, at undervisningen og skolebøgerne er daarlige, vil jeg forbeholde mig at reagere, som f. eks. hvis en skolekøkkenlærerinde absolut forlanger tomater til at pynte en ret, hun og børnene skal fremstille i januar eller februar maaned, naar tomaterne er alledyrest.

Taleren gengav en række tilfælde, hvor mennesker af autoritetstro og imponerethed slavisk fulgte en ordre eller det sædvanlige uden selv at reflektere eller ræsonnere.

Det er farligt at følge en saadan linie, ogsaa nar det drejer sig om praktiske forhold. De fleste

lader sig trække derhen, hvor partistyrrelsen peger, fordi de synes, det er for vanskeligt selv at følge med. Og det kalder man demokrati!!

Hvis ikke politik atter bliver saadan, at den almindelige vælger igen kan sætte sig ind i forholdene, forstaa disse og selv skønne, kan vi godt snart afskrive demokratiet. I længden kan vi ikke leve paa fraser og politiske slagord.

Det er ufarligt at tage en afgørelse ud fra en regel, og det er farligt at bruge sit skøn og sin sunde fornuft — men jeg vil hævde, det er farligere at lade være.

Klodshans brugte sin sunde fornuft, og derfor vandt han prinsessen og det halve kongerige.

Begge de to gode Foredrag hil-

stes med bifald, og efter at formanden havde takket de to talere og forstander Greve og frue for gæstfri modtagelse, sluttede mødet med sangen »Foragtet af de store«.

Efter en spisepause var der en udmærket koncert af Everdrup Kor- og Musikforenings orkester, og aftenen sluttede med elevsammenkomst.

5.6.1961

Folkemøderne i Sydsjælland

Mandag den 5. juni kl. 15 præ. afholdes grundlovmøde på Brøderup Ungdomsskole. Foredrag af seminarirektor Poul Hartling og formanden for Sydslesvigsk Vælgerforening, lærer Karl Otto Meyer. Alle er velkomne. Højskolesangbogen benyttes. — Te, øl og sodavand fås på skolen til medbragt mad. P. u. v.
Kr. Bruun.

Kl. 19 koncert af Everdrup Kor- og Musikforenings orkester. Derefter elevsammenkomst.

Næstved Tidende 31.5.1961

Taler 1: Seminarirektor **Poul Hartling**

http://www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_historie/Danmark_efter_1945/Poul_Hartling

Taler 2: SSV-formand **Karl Otto Meyer**, Flensborg

http://www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_historie/Danmark_efter_1945/Karl_Otto_Meyer

268 betalende voksne deltagere a' 2,00 kr.

Næstved Tidende den 6.6.1961:

Grundloven borger ikke for frihed — Sagde seminarirektor Poul Hartling, men den giver os mulighed for at leve frit inden- for dens rammer.

BRØDERUP. — I den skønne højsommereftermiddag stævnedes mange mennesker i går eftermiddags til Brøderup ungdomsskole, hvor seminarirektor Poul Hartling holdt grundlovstalen, og formanden for Sydslesvigsk vælgerforening Karl Otto Meyer talte om Sydslesvig. Ca. 500 mennesker var samlet i skolens smukke have, da forstander Greve bød velkommen til eftermiddagens to talere og den store forsamling.

Grundloven er hegnet om gården, hvor der leves frit og godt indenfor hegnet, sagde Poul Hartling. Den borger ikke for friheden, men den giver os mulighed for at leve frit indenfor dens rammer. Det kommer kun an på os selv, hvad vi lægger i friheden, som trues af mange farer, både ude fra — og fra os selv. Sløvhed og dørskhed truer den frihed, som er vort klenodie.

Friheden rummer en risiko, og den pålægger os et ansvar og en forpligtelse, som vi ikke kan løbe fra. Ansvar er pålagt hver voksen mand og kvinde, og vi har alle del og ansvar for landets styre, selv om vi bliver hjemme, når vi skal afgive vores stemme.

Den frihed, som grundloven giver os, pålægger os alle »gyldne kæder« og kræver, at vi hver især tager ansvaret op og ikke står som

tilskuere til en brand på den anden side af floden.

Taleren illustrerede eksemplet på frihed med en skildring af Fr. Poulsen om en af hans forfædre, hovbonden Dines Christensen, der købte sig sin frihed med ordene: »Nu får det gå som det kan, men nu vil jeg have min frihed«, trods den risiko, friheden indebar.

Seminarirektoren sluttede sin tale med at udtrykke håbet om, at der endnu fandtes mange af Dines Christensens efterkommere i Danmark.

Gennem det nationale til det internationale

Målsætningen for danskhedens arbejde syd for grænsen er at rodfæste det danske i hverdagen og at frigøre det enkelte menneske.

Modstandere af det danske arbejde i Sydslesvig har udtalt, at de dansksindede ved at udskille sig i landsbysamfundene, skader det fællesskab, der i øjeblikket er ved at udvikle sig i Europa — og som vi håber kommer før eller senere. Det er ikke rigtigt. Jeg tror, det er rigtigt, som professor Hjalmar Branting har sagt: »Den, der ikke formår at være national, formår slet ikke at være international«, sagde mødets anden taler, formanden for Sydslesvigsk vælgerforening, lærer Karl Otto Meyer, Flensborg.

Rodfæstet og frigjort ind i fællesskabet

Vi vil gå ind i fællesskabet som rodfæstede og frigjorte dansksindede, og dertil behøver vi syd for Skelbækken at føle os som et led i fællesskabet i Danmark. Det vil

også have stor betydning for Danmark, da Rom-traktaten indeholder andet end erhvervspolitiske spørgsmål. Den kulturelle kappelstrid vil fortsætte i det storeuropæiske samarbejde, og derfor mener vi, at det er vigtigt, at Danmark står så stærkt som muligt i dette fællesskab. Arbejdet syd for grænsen må derfor koncentreres om to hovedopgaver, at rodfæste vore folk i det danske, og at frigøre det enkelte menneske.

Vi må huske på, at danske nord og syd for grænsen har vidt forskellige forudsætninger. Når vi ser på det i store træk, har bestræbelserne i Danmark siden Juni-grundloven 1849 gået ud på at udvikle det enkelte menneskes ret til selvudfoldelse, mens trykket i Sydslesvig fra Bismarck-, kejser Wilhelm- og nazi-tiden, hvor staten var alfa og omega, ikke kan fjernes med et slag. Vi, der arbejder for danskhedens sag, mærker dette tryk på flere måder. Men vi må huske på, hvor vanskeligt det kan være at skulle skille sig ud fra et kompakt tysk samfund. Det er da vor opgave, at frigøre det enkelte menneske for trykket og at skabe en dansk hverdag i Sydslesvig.

Carl Otto Meyer omtalte det tyske forbundsdagsvalg, der finder sted den 17. september i år. Sydslesvigsk vælgerforening har i år haft meget tvivl, om man skulle lade kandidater opstille til dette valg, men man er af den mening, at man bør være med, da det også er en side i den danske hverdag i Sydslesvig — og man har mange synspunkter at fremføre i landdagen i Bonn.

Efter den store op- og nedgang, der har fundet sted i arbejdet syd for grænsen, synes arbejdet nu at være kommet ind i et roligt og harmonisk leje, sagde Carl Otto Meyer.

Man har nået til to erkendelser, en politisk og kulturel. Den politiske erkendelse består i, at man har set i øjnene, at man i lang tid endnu må leve udenfor det danske fællesskab. Denne erkendelse gjorde, at mange fandt det umuligt at holde kampen ud. Den kulturelle erkendelse ligger deri, at man kan leve et rigt og lykkeligt liv, selv om man lever syd for grænsen, blot man føler sig som et led i det danske fællesskab. Derfor venter man sig meget af jer nord for grænsen, at der altid vil være nok til at styrke fællesskabet, at der altid vil være nok, der vil række hånden over grænsen, og at der altid vil være unge til at fortsætte, således at vi kan finde mod, styrke og inspiration til at gå den danske vej.

Forstander Greve sluttede eftermiddagens møder med en tak til seminarirektor Poul Hartling og Karl Otto Meyer.

Grundlovsfesten på Brøderup ungdomsskole fortsatte efter aftenmaden i skolens nye smukke foredragssal med elevsammenkomst, hvor Everdrup Kor- og Musikforening underholdt.

5.6.1962

Folkemøderne i Sydsjælland

Tirsdag den 5. juni kl. 15 præ. afholdes grundlovsmøde på Brøderup Ungdomsskole. Foredrag af den nye formand for Kirkeligt Samfund af 1898, pastor Birkedal Nielsen, Vejle, og generaldirektør Hans Sølvhøj, Statsradiofonien. Alle er velkomne. Højskolesangbogen benyttes. Te, øl og sodavand fås på skolen til medbragt mad.

Kl. 19,00 koncert af Everdrup Kor- og Musikforenings orkester. Derefter elevsammenkomst.

P. u. v.
Kr. Bruun.

Næstved Tidende 1.6.1962

Næstved Tidende den 30.5.1962:

Grundlovsmøde på Brøderup Ungdomsskole

Tirsdag eftermiddag indbyder udvalget for folkemøder i Sydsjælland til det årlige grundlovsmøde på Brøderup ungdomsskole, og der vil her blive talt af den nye formand for Kirkeligt Samfund af 1898, pastor Johs. Birkedal Nielsen, Vejle, og generaldirektør Hans Sølvhøj fra Statsradiofonien. Den sidstes emne er: Specialiseringens tidsalder — et tværpolitisk foredrag.

Derefter er der pause, i hvilken der kan købes the, øl og sodavand til medbragt mad.

Om aftenen er der koncert af Everdrup Kor- og Musikforenings orkester, og derpå sluttet med elevsammenkomst.

Taler 1: Pastor Johannes Birkedal Nielsen, Vejle

<http://www.kristeligt-dagblad.dk/mennesker/mindeord-14>

Taler 2: Generaldirektør Hans Sølvhøj, København

http://www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_historie/Danmark_efter_1945/Hans_S%C3%B8lvh%C3%B8j

154 betalende voksne deltagere a' 2,00 kr.

Næstved Tidende den 6.6.1962:

Det danske folk er for passive

Samfundet har ikke så meget brug for specialister som for alsidige mennesker. — Generaldirektør Hans Sølvhøj og pastor Birkedal Nielsen ved grundlovsmødet på Brøderup Ungdomsskole.

Traditionen tro havde »Udvalget for Folkemøder i Sydsjælland« tirsdag eftermiddag indbudt til grundlovsmøde på Brøderup ungdomsskole, og som sædvanlig havde mødet fået god tilslutning fra hele Sydsjælland. Som sædvanlig blev der også holdt to aktuelle, vægtige og gode foredrag, som sikkert har givet tilhørerne meget at tænke på.

Formanden, red. Kr. Bruun, Præsto, indledede, og efter sangen »Fædreland! Ved den bølgende strand« talte generaldirektør Hans Sølvhøj om:

SPECIALISERINGENS TIDSALDER

Han mindede om, at professor Hal Koch engang havde stillet spørgsmålet: Er vi på vej mod et mildt diktatur? Dermed mente han ikke et Hitler-diktatur, men dette at befolkningens passivitet fristede de ledende i samfundet til at blive små diktatorer. I alt for store kredse af vort folk mangler der medleven i samfundsforholdene, sagde taleren.

Ved kommunale og politiske valg bliver stemmeprocenten alt for ringe, blot det er dårligt vejr. Kendte politikere kan risikere at rejse flere hundrede kilometer for at komme til at tale for 16 mennesker. Ved generalforsamlinger er der altid genvalg. Ingen vil gå ud i organisationerne og gøre et arbejde, og et stort parti kan holde landsmøde, uden at nogen af deltagerne tager ordet til beretningen. Mon folk virkelig tager stilling til markedsplanerne, til Alger, til skoleloven, til den høje rente o. s. v.? Mon ikke de føler afmagt over for problemerne og synes, det er for besværligt at samle alle disse og mange flere spørgsmål til en helhed, som de skal tage stilling til? Men det er noget meget farligt for demokratiet, når så mange indtager dette standpunkt. Farligt er det også, at arbejdslivet har skabt specialister, men samfundslivet har brug for det alsidige menneske.

Specialistdyrkelsen er til skade for folkestyret. Officererne skal ikke bestemme, hvordan vort forsvar skal være — lærerne skal ikke lave skoleloven o. s. v., men vi er alle medansvarlige for disse forhold, og det er vore folkevalgte repræsentanter, der skal tage bestemmelserne. Det er noget fundamentalt for folkestyret, at det enkelte menneske føler sit ansvar og handler derefter, men vi mangler ofte en bred, folkelig drøftelse af problemerne. Passiviteten er for stor — og hvor mange ved egentlig så meget om Rom-traktaten, at de selvstændigt tør tage stilling til den? Debatten finder nok sted i pressen og i folketinget samt i radioen og fjernsynet — men ude blandt folk i almindelighed ikke. Det er bl. a. også radioens og fjernsynets opgave at skabe en underholdning med mening i og at sætte problemerne under debat.

— Faren for mange mennesker er, at de giver sig forlystelsesindustrien eller en alt for ivrig hobby-dyrkelse i vold — det befrier dem åbentbart for tankevirksomhed om samfundsspørgsmålene.

— Mange mennesker bør sprede sig noget mere på fordybelsens bekostning. De må se at få nogle flere fronter ud imod livet — og tage, hvad livet byder, som Niels Petersen sagde.

Under krigen trøstede vi os ved vort folkestyres styrke og u dødelighed, men det gjorde man også i Tyskland 1½ år før Hitler tog magten. I virkeligheden er demokratiet et skrøbeligt kar, og selv om vi ikke her hjemme tror på, at her kan komme en Hitler, er vor arv og forhold til folkestyret ikke sådan, at der ikke også her kan ske en svækkelse, hvis vi ikke erkender vort ansvar.

Passiviteten ytrer sig også i foragt og despekt for de mennesker, der tager sig af disse ting. Adskillige demonstrerer ringeagt for de kvinder og mænd, der tager valg til folketinget eller til de kommunale råd. Det er både galt og farligt, og vi må hjælpes ad med at gøre noget ved al den ligegladhed og passivitet, der er så nedbrydende for vort demokrati og folkestyre.

Så sang man „Frihed er det bedste guld“, og derefter talte den nye formand for Kirkeligt Samfund, pastor Birkedal Nielsen, Vejle, om:

DANSK KRISTENDOM

Taleren slog fast, at kristendom og danskhed havde noget med hinanden at gøre. Der var ikke tale om et særligt dansk evangelium, men om, hvad evangeliet havde betydet for det danske folk. Kingo, Brorson, Grundtvig og mange andre har sunget om det, hver på deres særlige måde. De har givet det danske hjertes svar på evangeliet — et særpræget svar, helt anderledes end f. eks. grækerne og

romerne. For Grundtvig lyste evangeliet som en stjerne, der aldrig kunne lede vild, og han ville frem til at se, at livet ikke er sikret gennem staten, men alene ved Guds ord og det evangelium, der betyder nåden for os. Da han var nået så vidt, fandt han fred og styrke. Gud er med i livet hernede, og alt kommer fra ham i naturens orden. Derfor kan vi mennesker trygt lægge vor hånd i skaberens.

Den danske kristendom, som den er kommet til orde gennem vore store salmedigtere og hos mange andre, er her. Vor opgave er blot, at vi skal tro på Gud — han har noget stort for med os, og vi skal forstå, at evigheden ikke blot findes i himmelen, men mellem mennesker her på jorden, der lever Gud nær. „Midt iblandt os er Guds rige“ hedder det - det gælder så blot om, at det giver sig udtryk i vor livsførelse.

Man sang Grundtvigs gamle dagvise „Den signede dag“, og mødet sluttede med, at formanden takkede de to talere for deres gode foredrag, og tillige takkede han forstander Greve og frue for husly og gæstfrihed på skolen.

Efter en spisepause gav Everdrup Kor- og Musikforenings orkester en udmærket koncert, og aftenen sluttede så med elevsammenkomst.

5.6.1963

Grundlovsmødet på Brøderup

Onsdag den 5. juni indbyder udvalget for Folkemøder i Sydsjælland til det årlige GRUNDLOVSMØDE på Brøderup Ungdomsskole.

Kl. 15,00 taler seminarielektor Torben Dijnes, Vordingborg, og forstander Hans Harder, Rønshoved.

Kl. 19,00 KONCERT af Everdrup Kor- og Musikforening. I pausen kan der købes øl, kaffe og the til medbragt mad. Alle er velkomne.

P. u. v.
Kr. Bruun.

Om aftenen efter koncerten er der elevsammenkomst.

Præstø Avis den 31.5.1963

Taler 1: Seminarielektor **Torben Dijnes**, Vordingborg

Taler 2: Forstander **Hans Haarder**, Rønshoved højskole

<http://www.graenseforeningen.dk/leksikon/h/all/6364>

143 betalende deltagere a' 2,50 kr. pr. voksen

BRØDERUP Ungdomsskole TAPPERNØJE

»SKOLEN VED PRÆSTØ FJORD«

5 mdr. skole for unge mænd novbr.-april. • 5 mdr. skole for unge piger maj-oktbr.

Alm. skolefag, sløjd, husholdning, kjolesyning og vævning. Valgfrie fag er: Handels- og kontorlag, kemi og fysik for vordende sygeplejersker, sprog, landbrugs- og håndværkerfag.

Einar Greve EVERDRUP 133 • PR. TAPPERNØJE

Præstø Avis den 6.6.1963:

Friluftsgrundlovs-tale

Enhver landsby eller købstad med respekt for sig selv havde sit grundlovsmøde i går, og en lang række ministre og folketingsmænd var i funktion som talere - en kærkommen lejlighed som optakt til folkeafstemningen om de fire jordlove. Læs referat af disse taler side 3. Billedet her er karakteristisk for friluftsgrundlovsmøderne. Det er hentet fra Brøderup Ungdomsskole ved Præstø, hvor Udvalget for folkemøder i Sydsjælland havde arrangeret det traditionsrige møde. Udvalgets formand, tidligere redaktør Kr. Bruun, Præstø, er på talerstolen. I øvrigt blev der talt af forstander Hans Hårder, Rønshoved, og seminarielektor Torben Dijnes, Vordingborg, og referatet kan læses på lokalsiderne.

Forstander Hans Hårder og seminarielektor Torben Dijnes.

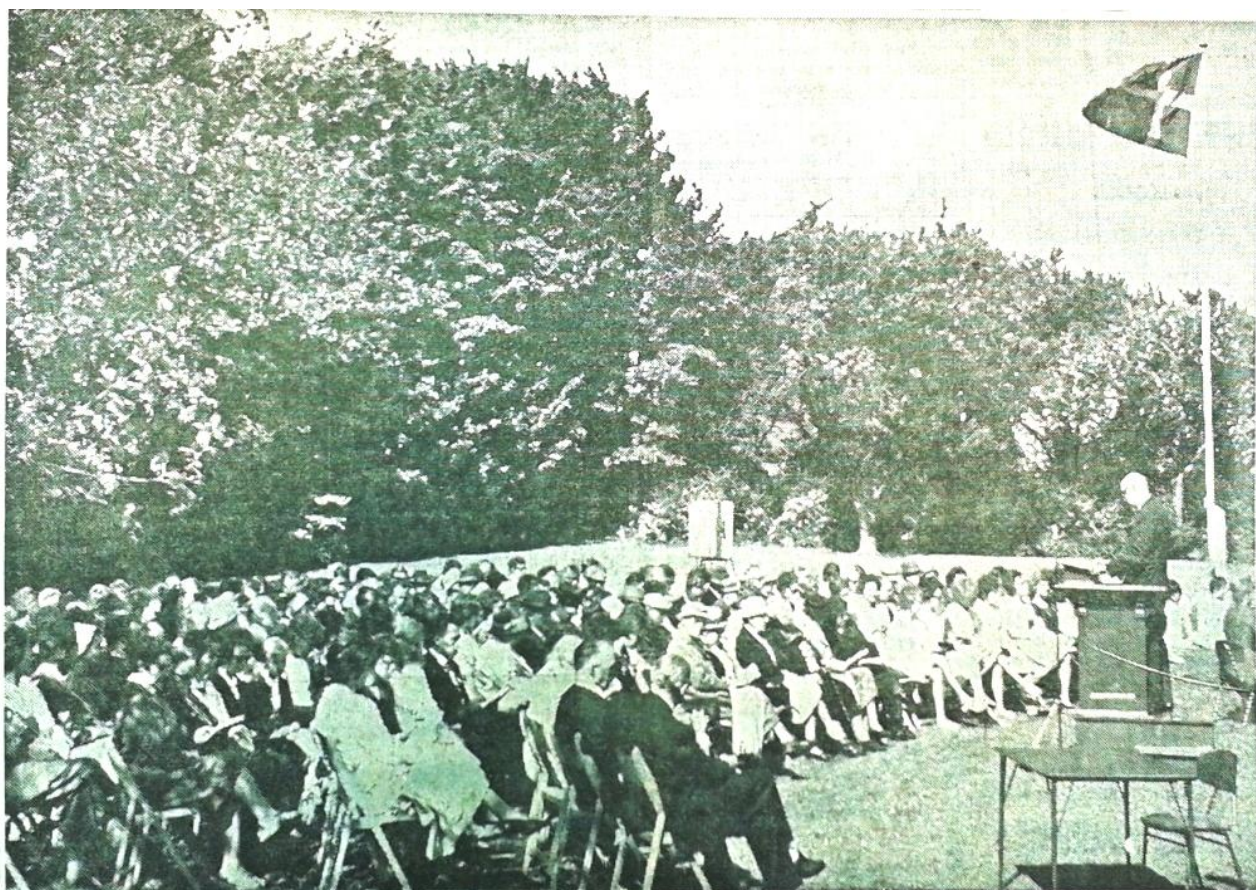
Med god tilslutning holdt udvalget for Folkemøder i Sydsjælland i går det årlige Grundlovsmøde på Brøderup Ungdomsskole, hvor forstander Hans Hårder, Rønshoved og seminarielektor Torben Dijnes, Vordingborg, i to vægtige og tankevækkende foredrag udvalgte eftermiddagens program.

Formanden for udvalget, redaktør Kr. Bruun, Præstø, bød velkommen til den store forsamling og de mange talere, og efter sangen »Frihed« talte det bedste ord« talte forstander Hans Hårder.

FOLKESTYRET HAR VI HENTET I GRÆKENLAUD

Danmark har fået mange store gode ting ude fra, og mønstret i vort folkestyre, indledte forstander Hårder, har vi hentet fra de gamle Grækenland.

Fra dette land kender vi også Olympiske Lege, hvor man i første tid kæmpede om højstaterielle ting, men i tiden fra 430 f. k. f., hvor alt skønt stort skabtes i Grækenland, findes også belønningen ved konkurrencerne, så vinderen kun en krans - og så naturligvis en.

Der må også være plads for underet i vor tid

*Udtalte forstander Hans Hårder, Rønshoved,
der var en af talerne ved grundlovsmødet i
går på Brøderup Ungdomsskole*

på ungdomsskolerne, i sangen ka
vi lægge vægt på det personlig
Vi kan beskæftige os med c
store spørgsmål: liv, død, kærlig
hed og Gud. Eleverne må ople
noget, så stærkt, at de glemm
sig selv

I den samme 50 års periode skabtes folkestyret, d.v.s. at alle var lige for loven, og at alle havde ret til at udtale sig. Grækerne betragtede det enkelte menneske som noget af værdi, som noget betydningsfuldt, men det var det med Gudens hjælp, og derfor lagde de kransen af de Olympiske Lege på Guds alter, der havde hjulpet dem til at vinde. Der blev stillet strenge krav på gang, men også vor tid og vort folkestyre stiller sin krav til mennesket. I bogen »Intyrannos« siger prof. Mølgård, at alt liv er bevægelse, idet tilstand er død, men som legemet fornyes ved, at man spiser og drikker, således må det åndelige liv også styrkes og fornyes. Når Jesus sagde til synderen: »Din synd er dig forladt. Du er fri« - så betyder det, at hun er i bevægelse, og det samme sker for os i vor aldergang.

I vor tids - i folkestyrets - menneske må der også være plads for underet. Vi må, som Mølgård siger det, være klar over, at det helt usandsynlige, det, der kun er 1/1000 - millards chance for - kan ske.

Tyrannerne i vore dage, siger professoren videre, er kommunismen og katolicismen - de har hver deres paver, som det kan være farligt at gå imod, netop fordi de er tyranner, men vi mennesker må gå imod alt tyranni.

Der skal tro og vilje til, men mennesket må bl. a. af Kierkegård lære at stå ene, at være den enkelte.

LÆRE AT SE MED EGNE ØJNE -

Det menneske, der Langfredag, fordi det var en del af massen, spyttede på Jesus, ville aldrig gøre det, hvis det alene mødte manden med korset.

Vi må lære at se med egne øjne. Redningen ligger i det personlige, så vi kommer bort fra massementaliteten, udtalte forst. Hårder videre.

På vore talerstole, i aviserne,

på ungdomsskolerne, i sangen kan vi lægge vægt på det personlige. Vi kan beskæftige os med de store spørgsmål: liv, død, kærlighed og Gud. Eleverne må opleve noget, så stærkt, at de glemmer sig selv.

Undervisningen skal kalde på det bedste i de unge, og der må aldrig ske indgreb i forældrenes ret, thi de har over for Gud ansvaret for børnene og de unge.

Det er det menneskesyn, der må fremleskes, så vi føler os i tjeneste og giver os i tjeneste for det, der er større end os selv, sluttede forst. Hårder.

Det 20. århundredes menneske

Efter en pause talte seminarielektor Torben Dignes, Vordingborg, om det 20. århundredes menneske.

Lektor Dignes fremhævede, at der var stor forskel på det 19. og det 20. århundredes menneske. I forrige århundrede skabtes bl. a. højskolen og grundloven. Det var

et levende, skabende og frodigt århundrede, og trods naturalismen og Brandesianismen, der pillede romantikken og idealismen i stykker, blev det alligevel harmoniens århundrede, udtalte lektoren.

Den gang fandtes en fast tro på Gud, men også afgjorte ateister, men i dag er tilværelsen meget mere kompliceret. Den gang havde man digtere som Ingemann og Grundtvig, malere som Krøyer og Eckersberg, komponister som Weyse, forståelige for alle mennesker. I dag er alt både i musik, digtning og andre kunstarter, ja selv i politik blevet mere kompliceret. Mange kunstnere taler om angst, ikke angst for noget ganske bestemt, men usikkerhed overfor tilværelsen. - Vi er ikke sikre på, hvor vi kan sætte fødderne, så i stedet for harmoni har vi fået disharmoni.

Spørger man om årsagen til denne vending, vil nogle sige den første verdenskrig, hvor troen på mennesket led skibbrud i skyttegravene. Idealerne blev revet i stykker og gik til grunde, men jeg tror ikke, at dette alene var grunden. Med mellemrum er der altid kommet noget nyt, når de forhåndenværende muligheder er udtømt, må ungdommen se tingene på en anden måde. Det er, som om alt spejlvendes.

En af de vanskeligste og farligste ting i vort århundrede er diktaturet, der jo også skabte verdenskrigen, og vi har set, at mennesket ikke er noget, man kan beregne og kontrollere. Vi må gang på gang spørge: Hvem er jeg? Er jeg den, jeg selv mener, eller som andre tror, jeg er?

Men når mennesket ikke engang forstår sig selv, hvorledes skal det da kunne forstå hele tilværelsens gåde, spurgte lektor Dignes, der gennem en række levende og interessante eksempler fra litteraturen belyste menneskers søgen efter at finde ind til sandheden.

Det hører med til menneskets værdighed, at vi tager problemerne op og prøver at finde værdierne. Vi må lodde dybt, og selvom vi synes, at vi står overfor det absurde og meningsløse, må vi sige trods alt: Vi har et ansvar, vi må prøve at gøre noget for andre, og trods alt er kærligheden stadig den umistelige værdi, sluttede lektor Dignes.

Efter en spisepause gav Everdrup Kor- og Musikforening en udmærket koncert, som blev hilset med stort bifald, inden salen blev ryddet og der blev spillet op til dans for eleverne.